

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน Parent Participation of Student Care and Support System

ศุภวรรณ ศุภสร¹ นเรศ ขันธะรี²

Supawan Supasorn¹ Naret Khantharee²

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Master of Education Program, Educational Administration Program Ubon Ratchathani Rajabhat University

²Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Corresponding author e-mail: supawan.sg63@ubru.ac.th

(Received: 12 February 2021, Revised: 2 January 2023, Accepted: 2 January 2023)

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ก่อให้เกิดการตัดสินใจร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน และรับประโยชน์ร่วมกัน เพื่อหาวิธีการในการส่งเสริม พัฒนา และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนร่วมกัน ผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ทางโรงเรียนกำหนดมาตรการไว้ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการสนับสนุนจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

Participation of the parents in the student care and support system creates a functional network between the parents and schools. Because of the network, making a decision is more functional. According to the network, it's created to be a tool to promote students' problems solving and student development in many ways. So the network systematically do their burdens following the school's measures. There are 5 steps to complete the process; Knowing each student individually, screening for students' problems, supporting, prevention and problems resolving and referral. Aforementioned explanation, the network will go as a plan if it gain parents and schools agreement. So the students have desirable qualities and live happily in society.

Keywords : The student care and support system, Parent participation

บทนำ

ท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วและหลากหลาย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ชุมชน และครอบครัวอย่างมาก ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตของผู้คน ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไป การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น หน้าที่การงานของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างตามโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้นักเรียนขาดความรักความอบอุ่น ไม่ได้รับการอบรมจากผู้ปกครองเท่าที่ควร ทำให้ปัญหาด้านการเรียน และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนการมีทักษะชีวิต ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นอกเหนือจากบุคลากรในโรงเรียนแล้ว ผู้ปกครองก็เป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการมีส่วนร่วมส่งเสริมและแก้ไขปัญหา นักเรียน จึงมีการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง ในความเชื่อว่าทุกคนต้องการความรัก การให้อภัย การให้โอกาสเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่าง และความสำเร็จของงานต้องอาศัยการร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโรงเรียนทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา แก้ไขปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางสังคม สิทธิเด็ก ตลอดจนการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ปัญหาสารเสพติด ปัญหาพฤติกรรม ปัญหาทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรในท้องถิ่น สร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้สารสนเทศ และความรู้ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานการจัดทำระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ เพื่อพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และส่งต่อผู้เรียนในทุกระดับและทุกประเภท การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยให้การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

การมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วมนั้นมีนักวิชาการทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทยได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

McGregor, Douglas (1960) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วยสภาวะเงื่อนไขที่เหมาะสมที่บุคคลใช้สำหรับให้บุคคลมีโอกาเข้าไปมีอิทธิพล (Influence) ในการตัดสินใจในสิ่งที่เป็นผลกระทบต่อตนเอง โดยระดับของการมีอิทธิพลมีมากและน้อยต่างกันออกไป บุคคลจะมีเสรีภาพในการเลือกกระทำในสิ่งที่บุคคลนั้นๆ รับผิดชอบ การมีส่วนร่วมประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยต่าง ๆ หรือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในกระบวนการตัดสินใจ มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของอิทธิพล (Influence) การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร (Information sharing)

Likert, R. (1967) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานของการมีส่วนร่วมว่า ในการพัฒนาองค์กรทุกองค์กรสมาชิกในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนา แนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น ดังนั้น ระดับความต้องการในการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและไม่มีใครที่จะรู้เรื่องทุกเรื่องหรือตัดสินใจแก้ปัญหาทุกปัญหาเพียงลำพังได้ จำเป็นจะต้องหาผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มามีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการจัดการแก้ปัญหา เพื่อตอบสนองความต้องการ

ณัฐริญา ใจสุทธิ (2559) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่บุคคลเข้ามามีโอกาสตัดสินใจในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ให้เกิดการยอมรับตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการอย่างเป็นอิสระและมีเสรีภาพเพื่อช่วยแก้ปัญหา เพิ่มผลผลิต และเปลี่ยนแปลง ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรหรือบุคคล

สมบัติ นามบุรี (2562) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานพัฒนาไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมายของสังคมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามแผนการหรือ โครงการต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือตัดสินใจร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย โดยมีวิธีการและกระบวนการที่นำเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2546) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนการดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึง การส่งเสริมการป้องกัน และการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

ดาวรุ่ง มุกดาภิจ (2554) ได้สรุปความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือประกอบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือระหว่างบุคคลภายในและนอกสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาโดยดำเนินงานตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การปรับปรุงแก้ไข และการส่งต่อ

มธุริน แผลงจันทิก (2554) ได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่ออย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือโดยประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มี พัฒนาการและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ประสาน จินตนากุล (2555) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการของครูที่ปรึกษาในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตน

จุติกรณ์ นิสสัย (2558) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีองค์ประกอบ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อการดำเนินงานพัฒนาและการแก้ไขปัญหา นักเรียน

ผู้เขียนจึงสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

ขอบข่ายของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพของครู กับนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการดูแลตนเองได้ มีวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มี เครื่องมือที่ชัดเจน มีคุณภาพมาตรฐานและมีร่องรอยหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมีครูที่ ปรึกษาเป็นหลักในการดำเนินงาน มี 5 ขั้นตอน ดังปรากฏในภาพที่ 1

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน ทำให้นักเรียนแต่ละ คนแสดงพฤติกรรมที่หลากหลายทั้งด้านบวกและด้านลบ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนเป็น รายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัวจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก ที่ช่วยให้ ครูที่ปรึกษาเข้าใจและสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองผู้เรียนต่อไป

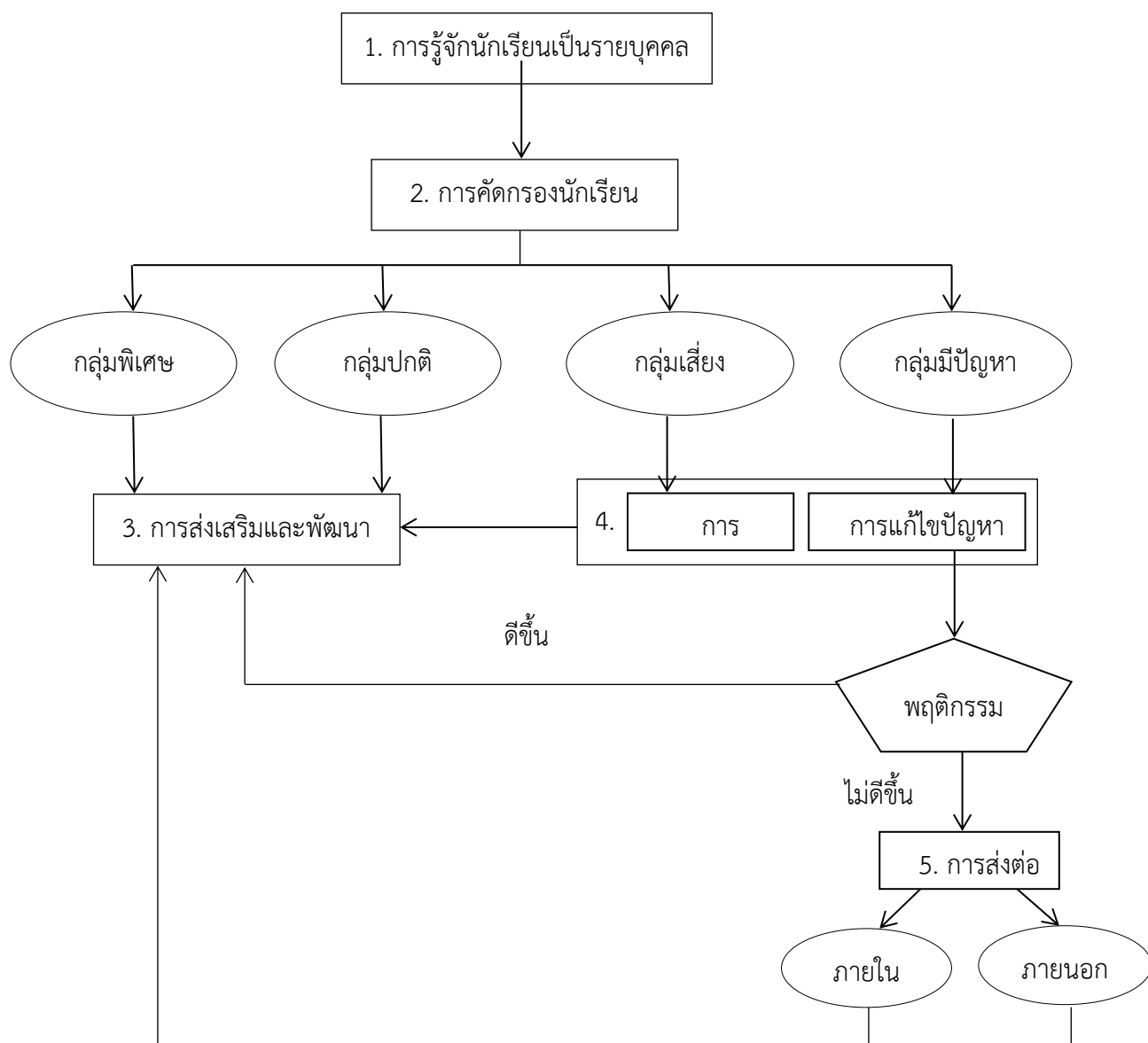
2. คัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำผลที่ได้มาจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรอง ของโรงเรียนแล้ว อยู่ใน เกณฑ์ของกลุ่มปกติซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา

2.2 กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียน ต้องให้การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาตามแต่กรณี

2.3 กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัด กรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียน ต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน

2.4 กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่ง ความสามารถอันโดดเด่น ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุใน ระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมนักเรียนได้พัฒนาศักยภาพ ความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

ภาพที่ 1 : หลักในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอนของครูที่ปรึกษา

การจัดกลุ่มนักเรียนจึงมีประโยชน์อย่างมากต่อครูที่ปรึกษา ในการหาวิธีช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องและตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะบางปัญหามักจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

3. การพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา หรือกลุ่มพิเศษให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มพิเศษกลายเป็น

นักเรียนกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาควรให้ความช่วยเหลือและเอาใจใส่เป็นพิเศษสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา มีวิธีการดำเนินการได้หลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน เพื่อช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

5. ส่งต่อ การส่งต่อนักเรียนจะใช้ในกรณีที่ครูที่ปรึกษาไม่สามารถแก้ไขปัญหาลำพังได้โดยตรงหรือช่วยเหลือแล้ว แต่พฤติกรรมของผู้เรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงมีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อแก้ไขปัญหาลำพัง โดยการส่งต่อมี 2 แบบ ดังนี้

5.1 การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูที่ปรึกษาส่งนักเรียนต่อให้กับครูภายในโรงเรียนที่สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของปัญหา เช่น การส่งต่อไปยังครูแนะแนว ครูพยาบาล หรือครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น

5.2 การส่งต่อภายนอก คือ การที่ครูที่ปรึกษาหรือครูฝ่ายปกครองส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน ในกรณีที่เห็นว่าปัญหายากเกินกว่าที่โรงเรียนจะช่วยเหลือได้ เช่น การส่งต่อนักเรียนไปพบจิตแพทย์ เป็นต้น

บทสรุป

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่โรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง และสำคัญที่สุดคือ ตัวนักเรียนเอง ซึ่งจากการที่ผู้เขียนได้ศึกษารวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลแล้วนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึง การที่ผู้เกี่ยวข้องเข้ามาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือตัดสินใจร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย โดยมีวิธีการและกระบวนการที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับ ส่วนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การพัฒนาและส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ตามลำดับ มีการประสานความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนที่สุด การที่โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองก็จะทำให้ง่ายต่อการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม ตลอดจนให้มีทักษะด้านการดำรงชีวิต และสามารถดำรงชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือวิทยากร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่3 – ช่วงชั้น ที่4 (ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่1 – 6)*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- จุติกรณ์ นิสสัย. (2558). *การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ณัฐธิญา ใจสุทธิ. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านตรอกนอง (ประทีปวาริราษฎร์วิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ดาวรุ่ง มุกดาภิ. (2554). *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแขง อำเภอ ท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.*
- ประสาน จินตนากุล. (2555). *สภาพและปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.*
- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). *การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.*
- สมบัติ นามบุรี. (2562). *ทฤษฎีการมีส่วนร่วมในงานรัฐประศาสนศาสตร์. วารสารวิจัยวิชาการ, 2(1), 183-197.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Likert, R. (1976). *New Patterns of Management*. New York: McGraw – Hill.
- McGregor, Douglas. (1960). *The Human Side of Enterprise*. New York: McGraw–Hill Book Company, Inc.